

Neerijnen

Raadsvoorstel

Aan : Gemeenteraad
 Datum vergadering :
 Agenda nummer : 2009-07-551
 Portefeuillehouder : M.L.P. Sijbers
 Onderwerp : Aanpassing re-integratie verordening

Zaaknummer : 551

1. Aanleiding en probleemstelling

Op 18 juli 2008 is in de Wwb een nieuw artikel 10a opgenomen. Deze regelt de Participatieplaatsen, ook wel genoemd "terugkeerbanen".

Op 29-12-2008 is hiernaast de wet Participatieplaatsen /wet Stap aangenomen.

Kort samengevat de inhoud van de wet Participatieplaatsen (Stap):

- doelgroep : mensen met een Wwb uitkering die nog niet bemiddelbaar zijn
- voorziening : onbetaalde additionele arbeid, zonder verdringing gewone arbeid
- begrenzing : maximaal 2 jaar in totaal (met 2 x verlenging van 1 jaar)
- herbeoordeling : na 9 maanden en uiterlijk 3 maanden voor afloop van de 2 jaar.
- scholing : scholing is verplicht als de Wwb-gerechtigde niet beschikt over de startkwalificatie voor de arbeidsmarkt.
- premie : de gemeente moet regelen welke premie de Wwb-gerechtigde krijgt per 6 maanden deelname waarbij een afweging wordt gemaakt met de armoedeval.

Op 29 december 2008 is eveneens vastgesteld de wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders.

Deze wet regelt het recht op ontheffing van de arbeidsplicht voor hoofden van eenoudergezinnen met een kind jonger dan 5 jaar. Evenals in de wet Stap staat hierin centraal dat een scholingsaanbod moet worden gedaan ingeval de persoon niet beschikt over de startkwalificatie voor de arbeidsmarkt.

Gelet op deze parallel worden de verordening en de beleidsregels reïntegratie tegelijkertijd voor beide onderwerpen aangepast.

2. Oplossing (o.a. maatschappelijke effecten)

Aanpassing van de beleidsregels reïntegratie Wwb door de wet Participatieplaatsen van 18-07-2008, de wet Stap van 29-12-2008, en de wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders dd. 29-12-2008 is noodzakelijk.

Wat betekent de wet participatieplaatsen voor de wijzigingen van het beleid?

Het huidige beleid kan ongewijzigd worden voortgezet echter met de volgende aanvullingen:

1. Onbetaalde arbeid tbv scholing/werkervaring wordt gebonden aan een totaal maximum van 2 jaar.
 - deze termijn kan 2 keer met 1 jaar worden verlengd, maar dan wel in een andere werkomgeving en met andere additionele werkzaamheden.

- na 9 maanden beoordeelt de gemeente of het instrument participatieplaats de persoon dichterbij een plaatsing op de reguliere arbeidsmarkt brengt.
 - werkt de persoon positief mee, dan is er per 6 maanden recht op een premie zoals bedoeld in artikel 31 lid 2 Wwb.
 - beschikt de persoon niet over de startkwalificatie, dan biedt de gemeente (uiterlijk) na 6 maanden een vorm van scholing of opleiding aan.
2. Onbetaalde arbeid tbv bemiddeling/plaatsing telt niet mee voor het totaal maximum van 2 jaar.
 3. Er dient een premie te worden verstrekt die is gekoppeld aan artikel 31 lid 2 Wwb en deze mag maximaal € 2.196 per jaar bedragen.
Voor het vaststellen van de hoogte van de premie dient echter gekeken te worden hoe deze premie zich verhoudt tot de armoedeval.
Een maximale premie van € 2.196 komt neer op een bedrag van € 183 per maand. Het minimeleleid kent in onze gemeente een doelgroepafbakening tot 110% van het geldende bijstand minimum hierbij aansluiten zou een premie bedrag van € 125 per maand betekenen. Een berekening naar het onderscheid inkomen Wwb uitkering of werk heeft opgeleverd dat werken met het minimumloon per maand € 54 meer oplevert is dan een Wwb uitkering. Het verdient de voorkeur hiermee rekening te houden. Het uitgangpunt van een participatieplaats is en blijft werk boven inkomen en uiteindelijk reguliere arbeidsinschakeling. Voorgesteld wordt aan te sluiten bij het verschil tussen bijstand en minimumloon en de premie vast te stellen op € 50 per maand, € 300 per periode van 6 maanden. Hiernaast wordt voorgesteld aan te sluiten bij het VNG model en de premie te relateren aan de omvang van de onbetaalde arbeid; < 16 uur 25%, 16 – 24 uur 50%, > 24 uur 100% van de € 300,-.per 6 maanden.
 4. Geen bijdrage van de inlenende organisatie
De wet geeft de mogelijkheid om van de organisatie waar een persoon in een participatieplaats zijn werkzaamheden verricht een bijdrage te vragen in de uit te keren premie. Deze bepaling is facultatief. In de praktijk komt het veelvuldig voor dat participatieplaatsen worden vormgegeven in organisaties die geheel of grotendeels afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. In dat geval is het vragen van een bijdrage in de premie niet logisch. Hiernaast staat de doelgroep voor de participatieplaatsen zeer ver af van de arbeidsmarkt en bemoeilijkt het vragen van een bijdrage het vinden van voldoende geschikte participatieplaatsen. Voorgesteld wordt geen bijdrage te vragen van de inlenende instantie.
 5. Loonkostensubsidies
Een ander element uit de wet betreft de duur van loonkostensubsidies. Voor loonkostensubsidies gaat men in de nieuwe wet uit van een termijn van maximaal 1 jaar.
In het huidige beleid wordt voor "korte duur" loonkostensubsidies (tbv. bemiddeling en plaatsing) ingevuld door de casemanager per situatie. Voorgesteld wordt de termijn te maximeren tot 12 maanden conform de wettelijke vereisten.

De Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders

De Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders is tevens door het parlement aangenomen en per 1 januari 2009 in werking getreden. Deze wet regelt voor maximaal zes jaar een recht op ontheffing van de arbeidsverplichting op verzoek van een alleenstaande ouder met ten laste komende kinderen jonger dan vijf jaar in combinatie met een scholingsplicht. Daartoe is in de Wet werk en bijstand (WWB) een nieuw artikel 9a opgenomen. De wet vloeit voort uit het coalitieakkoord. Hierin is opgenomen dat de sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met kinderen tot vijf jaar wordt geschrapt.

Ontheffing van de arbeidsverplichting

Met de wet krijgen alleenstaande ouders die de volledige zorg hebben voor ten laste komende kinderen tot vijf jaar een recht op ontheffing van de arbeidsverplichting. Zij moeten de ontheffing van de arbeidsverplichting *aanvragen*. Hiermee worden de keuzemogelijkheden in de combinatie van arbeid en zorg voor de alleenstaande ouder benadrukt: zij kunnen gaan werken of zij kunnen een ontheffing van de arbeidsverplichting aanvragen in combinatie met een scholingsplicht.

De maximale periode van de ontheffing is zes jaar. De ontheffing is eenmalig, ongeacht het aantal kinderen, de duur en frequentie van de bijstandsverlening. Perioden waarin eerder een ontheffing is verleend, bijvoorbeeld bij een eerdere bijstandsverlening of bij een verhuizing, worden bij elkaar opgeteld. Een langere periode dan zes jaar vergroot de afstand tot de arbeidsmarkt en verkleint de kansen op uitstroom. Ook is hiermee voor iedere alleenstaande ouder de duur van de ontheffing even lang (mits er een kind jonger dan vijf jaar aanwezig is). Tot slot worden door een maximumtermijn ongewenste gedragseffecten, bijvoorbeeld verhuizing, voorkomen. De start van de ontheffingsperiode en eventuele onderbrekingen daarin dienen door het college te worden geregistreerd.

Voor alleenstaande ouders met ten laste komende kinderen jonger dan vijf jaar die er voor kiezen geen gebruik te maken van de ontheffingsmogelijkheid blijft gelden dat de verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden alleen kan worden opgelegd indien het college zich genoegzaam heeft overtuigd van de beschikbaarheid van passende kinderopvang, de toepassing van voldoende scholing en de belastbaarheid van de alleenstaande ouder (artikel 9, vierde lid, van de WWB). Het gebruikelijke re-integratie instrumentarium kan worden ingezet. Deze alleenstaande ouders kunnen ook gebruik maken van de toekomstige regeling die werken in deeltijd voor sollicitatieplichtige alleenstaande ouders financieel aantrekkelijk maakt (experiment bevordering arbeidsinschakeling alleenstaande ouders).

Na de periode van zes jaar ontheffing van de arbeidsverplichting op verzoek of indien in die periode het jongste kind vijf jaar is geworden, gaat in beginsel de arbeidsverplichting gelden. Het college blijft dan, net als in de huidige situatie, de bevoegdheid houden om een tijdelijke, individuele ontheffing van de arbeidsverplichting te verlenen op grond van dringende redenen. Zorgtaken kunnen onder dringende redenen vallen voorzover hiermee geen rekening kan worden gehouden door middel van een voorziening. De ontheffing van de arbeidsverplichting is in dit geval geen recht van de alleenstaande ouder, maar een bevoegdheid van het college. Een dringende reden vanwege zorgtaken kan bijvoorbeeld zijn de zorg voor moeilijk opvoedbare of gehandicapte kinderen. De enkele wens van de alleenstaande ouder om voor kinderen ouder dan vijf jaar te willen zorgen is niet langer een reden om een ontheffing te verlenen. Arbeidsinschakeling prevaleert in dat geval.

Scholingsplicht

De alleenstaande ouder die de volledige zorg heeft voor een of meer tot zijn laste komende kinderen tot vijf jaar en die een ontheffing van de arbeidsverplichting heeft aangevraagd, is verplicht te voldoen aan de re-integratieverplichting. Die verplichting houdt in het volgen van scholing of een opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij scholing of opleiding naar het oordeel van het college voor de alleenstaande ouder niet haalbaar is of de alleenstaande ouder al beschikt over een startkwalificatie. Hiermee wordt niet een nieuwe verplichting voor de alleenstaande ouder of een nieuwe re-integratievoorziening geïntroduceerd. Op grond van de huidige Wwb heeft de alleenstaande ouder de verplichting gebruik te maken van de door het college aangeboden re-integratievoorzieningen en kan het college ook nu scholing als re-integratievoorziening inzetten.

Met de wet wordt wel een nieuw element geïntroduceerd namelijk dat het college bij voorrang de re-integratieplicht voor alleenstaande ouders zonder startkwalificatie die de volledige zorg hebben voor een of meer tot zijn laste komende kinderen tot vijf jaar en die om ontheffing van de arbeidsverplichting hebben verzocht, ten minste dient in te vullen met scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, mits dit niet de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat en de alleenstaande ouder geen startkwalificatie heeft. Welke scholing in individuele gevallen zal worden aangeboden, is afhankelijk van de individuele

omstandigheden en wordt bepaald door het college in samenspraak met de alleenstaande ouder.

Dit is alleen anders als een alleenstaande ouder met startkwalificatie die om een ontheffing van de arbeidsverplichting heeft gevraagd, het college verzoekt de re-integratieplicht in te vullen met een MBO-opleiding niveau 4. Naar aanleiding van het amendement Spekman[2] is het college verplicht aan dit verzoek te voldoen, tenzij dit naar het oordeel van het college de krachten en bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.

Het uiteindelijke aanbod zal moeten passen binnen wat de gemeente, mede gelet op de beschikbare financiële kaders, in een verordening heeft opgenomen over haar reïntegratiebeleid. Van belang is ook bij de uiteindelijke keuze van een traject een actieve opstelling van de alleenstaande ouder. Alleenstaande ouders die hun eigen traject mee kunnen samenstellen zullen in de regel gemotiveerder zijn. Inspelen op de persoonlijke voorkeur en persoonlijke aandacht zijn belangrijke succesfactoren voor een geslaagde re-integratie.

Overgangsrecht

De wet voorziet in overgangsrecht. De alleenstaande ouder met een kind tot vijf jaar die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel op grond van artikel 9, tweede lid, tijdelijk ontheven is van een verplichting als bedoeld in artikel 9, eerste lid, behoudt die tijdelijke ontheffing tot het tijdstip dat in de desbetreffende beschikking is bepaald, doch uiterlijk tot twaalf maanden na inwerkingtreding van de wet. Als de alleenstaande ouder voor het bereiken van de datum in de beschikking een verzoek doet om een ontheffing van de arbeidsverplichting dan blijft de 'oude' reeds bestaande ontheffing doorlopen tot het moment waarop het college heeft beslist op het verzoek.

Als de alleenstaande ouder een verzoek tot ontheffing van de arbeidsverplichting heeft ingediend binnen zes maanden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel stelt het college uiterlijk twaalf maanden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel een plan van aanpak. Kortgezegd komt het overgangsrecht erop neer dat voor nieuwe instroom het wetsvoorstel direct van toepassing is en voor het 'oude' bestand binnen 12 maanden.

Voorlichting

Een ontheffing van de arbeidsverplichting kan worden verleend indien de alleenstaande ouder daarom verzoekt. Het is derhalve van belang dat de alleenstaande ouder geïnformeerd is over zijn/haar rechten. Ook dient de alleenstaande ouder te beseffen dat de ontheffing onlosmakelijk verbonden is met de scholingsplicht.

Draagvlak

De gemeente Neerijnen heeft de cliëntenraad WWB gemeente Neerijnen geraadpleegd. De de cliëntenraad gaat volledig akkoord met de inhoud

Communicatie

Voorlichtingsmateriaal en digitale informatie wordt aangepast. Via publicatie in de periodieke nieuwsbrief (voor cliënten en intermediairs) van de afdeling WIZ wordt informatie verstrekt.

3. Financiële consequenties

De toe te kennen premies worden betaald uit het werkdeel Wwb. Naar verwachting legt dit jaarlijks een beslag op het werkdeel Wwb van € 2.400,= (uitgaande van landelijke cijfers komen 2 personen in Neerijnen per jaar in aanmerking voor een participatieplaats). Voor het toekennen van premies ontvangt de gemeente Neerijnen geen extra budget. Bij de besteding van het werkdeel Wwb dient hiermee rekening gehouden te worden.

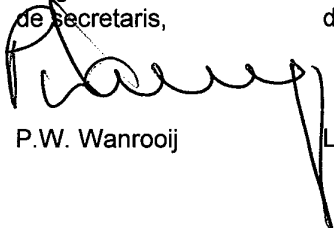
4. Conclusie en advies

De gemeenteraad van Neerijnen voorstellen bijgaande Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2009 vast te stellen.

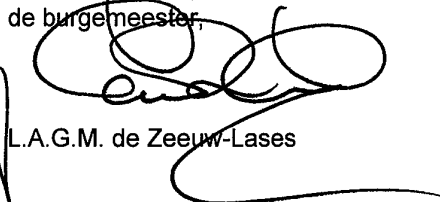
5. Bijlagen

- Re-integratieverordening gemeente Neerijnen
- Beleidsregels re-integratie Wwb gemeente Neerijnen 2009

Burgemeester en wethouders van Neerijnen,
de secretaris, de burgemeester,

P.W. Wanrooij

L.A.G.M. de Zeeuw-Lases

Neerijnen

Raadsbesluit

Agendanummer :

De raad van de gemeente Neerijnen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 september 2009;

Besluit :

- a. Re-integratieverordening Wet werk en bijstand 2009 gemeente Neerijnen vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering
van 29 oktober 2009

, voorzitter

, griffier - Loco